

Statistik om läkemedel 2023

Under 2023 hämtade fler kvinnor än män ut läkemedel på recept. Antidepressiva förskrevs i högre grad till äldre än till yngre och till fler kvinnor än män, men förskrivningen ökade mest bland barn och tonåringar. Mer än 80 procent av dem som är 75 år och äldre hämtade ut läkemedel mot högt blodtryck medan förskrivningen av sömnmedel och lugnande medel till denna åldersgrupp fortsatte minska.

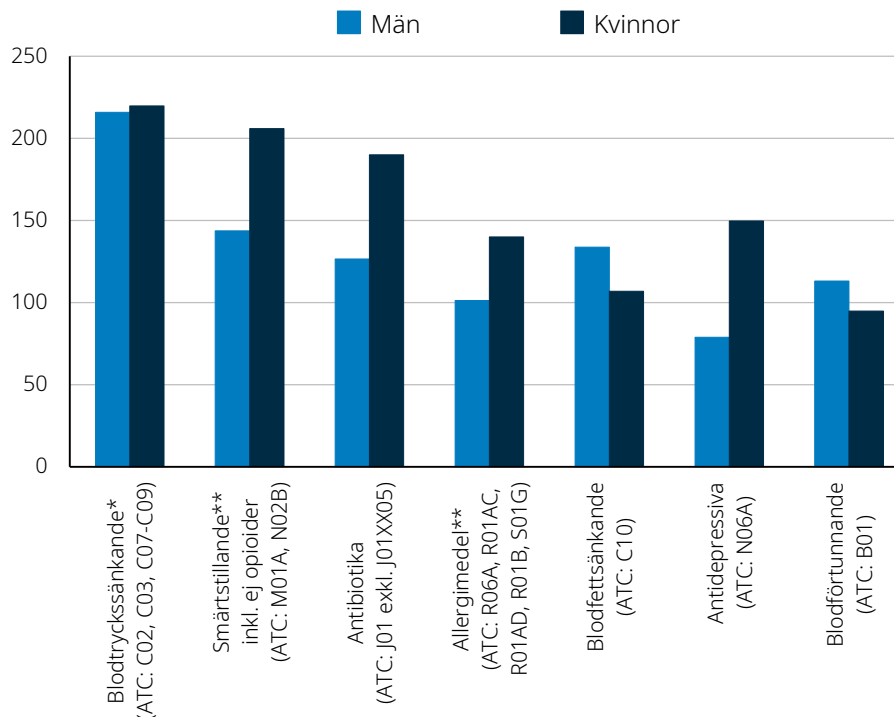
Fler kvinnor än män hämtar ut läkemedel

Under 2023 hämtade 67 procent av Sveriges befolkning ut minst ett receptförskrivet läkemedel. För kvinnor var andelen 75 procent, preventivmedel inkluderade. Motsvarande siffra för män var 60 procent. Medel mot högt blodtryck var den läkemedelsgrupp som användes av flest personer. Förra året hämtade nästan 2,3 miljoner patienter ut denna typ av läkemedel på apotek, vilket motsvarar 22 procent av befolkningen. De närmast vanligaste grupperna var smärtstillande, antibiotika, allergimedel, blodfettsänkande medel, antidepressiva medel och blodförtunnande läkemedel.

Fler kvinnor än män hämtade ut läkemedel i alla läkemedelsgrupper förutom blodfettsänkande och blodförtunnande läkemedel, som hämtades ut av fler män. Skillnaden mellan könen var störst för antidepressiva, som förskrevs till 15 procent av kvinnorna jämfört med 8 procent av männen. Också för smärtstillande medel och antibiotika var könsskillnaderna betydande. Förra året hämtade 21 procent av kvinnorna och 14 procent av männen minst ett recept på smärtstillande läkemedel, medan motsvarande siffror för antibiotika var 19 procent bland kvinnor och 13 procent bland män. Uttaget av antibiotika ökade något för båda könen förra året, men andelen som får antibiotika är fortfarande lägre jämfört med åren före pandemin.

Figur 1. De sju vanligaste läkemedelsgrupperna 2023, uppdelat på kön

Antal patienter per 1000 invånare

Källa: Läkemedelsregistret, Socialstyrelsen. * Exkl. C02AC02 och C07AA07 ** Gruppen innehåller vissa läkemedel som även kan köpas receptfritt

Om statistiken

Statistiken visar antal personer som minst en gång under ett år hämtat ut aktuellt läkemedel på apotek mot recept. Detta innebär att statistiken inte innefattar receptfri försäljning eller läkemedel som distribueras via institutioner med eget läkemedelsförråd t.ex. sjukhus. Vissa läkemedelsgrupper inkluderar läkemedel som även kan köpas receptfritt.

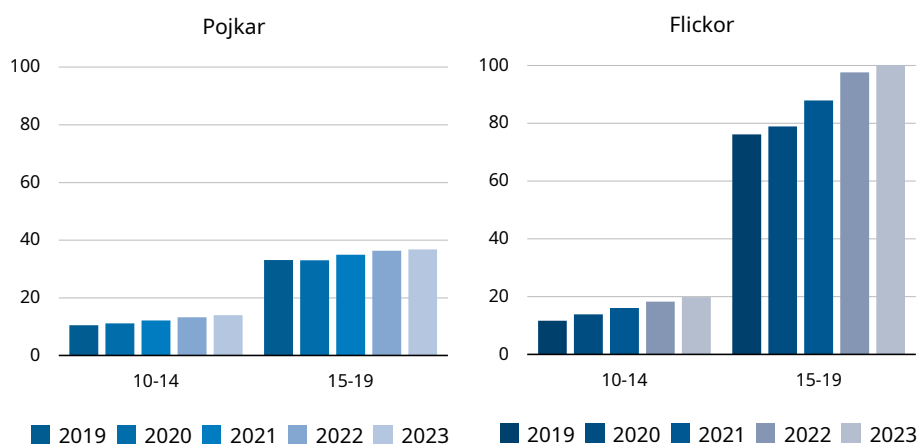
Antidepressiva ökar mest bland unga

Förskrivningen av antidepressiva läkemedel har ökat varje år de senaste 15 åren. Totalt hämtade 1,2 miljoner patienter ut antidepressiva under 2023 vilket motsvarar drygt 11 procent av befolkningen. Användandet var högst i åldersgruppen 75 år och äldre där 23 procent fick denna typ av läkemedel. Den största ökningen de senaste fem åren gäller dock barn och unga. Andel flickor i åldern 10–14 år som fått ett antidepressivt läkemedel förskrivet ökade från 1,2 procent 2019 till 2,0 procent 2023. För pojkar i samma ålder var motsvarande ökning från 1,0 procent 2019 till 1,4 procent 2023.

Bland tonåringar i åldern 15–19 var skillnaden mellan flickor och pojkar ännu större. Det var nästan tre gånger så vanligt att flickor i denna åldersgrupp hämtade ut antidepressiva läkemedel under 2023 jämfört med pojkar i samma åldersgrupp. Andelen flickor i denna åldersgrupp som fick antidepressiva var 10,2 procent, jämfört med 3,7 procent bland pojkarna. Antidepressiva läkemedel används vid behandling av både depression och ångest. Parallellt med ökningen i förskrivningen av antidepressiva har det skett en ökad diagnostisering av depressioner och ångestsyndrom bland barn och unga¹.

Figur 2. Antidepressiva läkemedel bland barn och unga 2019–2023, uppdelad på kön

Antal patienter per 1000 invånare

Källa: Läkemedelsregistret, Socialstyrelsen.

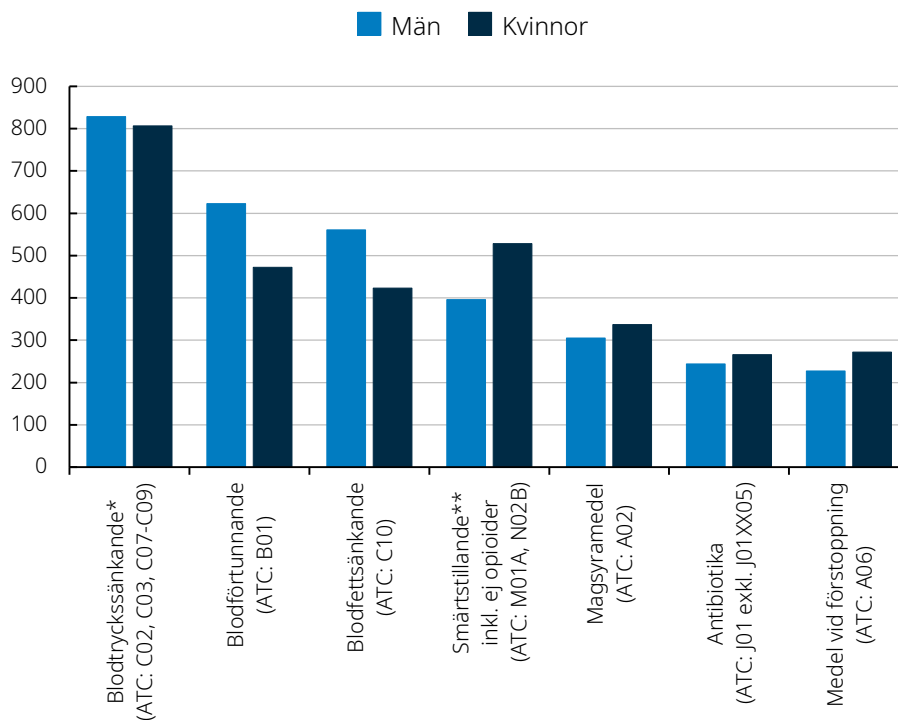
Blodtrycksmedicin vanligast bland äldre

Mer än 80 procent av de som är 75 år och äldre förskrevs läkemedel mot högt blodtryck under 2023. De närmast vanligaste läkemedelsgrupperna bland äldre var blodförtunnande medel, blodfettsänkande medel, smärtstillande, medel mot magsyra, antibiotika och medel vid förstoppning. Bland dessa grupper var skillnaden mellan könen störst för blodförtunnande medel som förskrevs till 62 procent av männen jämfört med 47 procent av kvinnorna. Könsskillnaderna var också stora, men motsatta för smärtstillande medel. 53 procent av kvinnorna jämfört med 40 procent av männen fick denna typ av läkemedel.

¹ Aspekter av antidepressiv läkemedelsbehandling av barn och unga vuxna. Socialstyrelsen, april 2021.

Figur 3. De sju vanligaste läkemedelsgrupperna, 75 år och äldre 2023, uppdelat på kön

Antal patienter per 1000 invånare

Källa: Läkemedelsregistret, Socialstyrelsen. * Exkl. C02AC02 och C07AA07 ** Gruppen innehåller vissa läkemedel som även kan köpas receptfritt.

Förskrivningen av sömnmedel och lugnande medel minskar bland äldre

Förskrivningen av sömnmedel och lugnande medel i åldersgruppen 75 år och äldre har sjunkit varje år sedan 2013, med en total minskning på 24 procent. Könsskillnaderna har varit ganska stora och stabila över hela perioden. 26 procent av kvinnorna och 17 procent av männen hämtade ut denna typ av läkemedel minst en gång under 2023. En av anledningarna till minskningen av sömnmedel kan vara en större försiktighet kring förskrivningen av bensodiazepiner och bensodiazepinrelaterade läkemedel som är de vanligaste substanserna i denna grupp av läkemedel^{2,3}. En annan potentiell förklaring är den ökade användningen av antidepressiva läkemedel för sömnbesvär bland äldre under de senaste åren⁴.

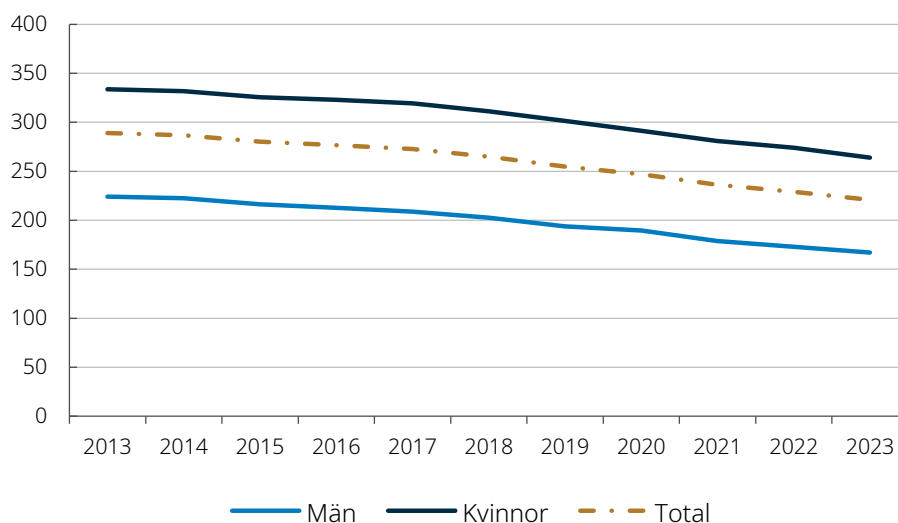
² Indikatorer för god läkemedelsterapi hos äldre. Socialstyrelsen, juni 2017.

³ Kloka Listan. Äldre och läkemedel [Internet]. Stockholm; 2024 [19 januari 2024; 19 mars 2024]. Tillgängliga via <https://klokalistan.se/terapiomrade/aldre-och-lakemedel.html>.

⁴ Kartläggning och analys av förskrivningen av antidepressiva läkemedel till personer 65 år och äldre. Socialstyrelsen, 2023.

Figur 4. Sömnmedel och lugnande medel, 75 år och äldre 2023, uppdelat på kön

Antal patienter per 1000 invånare

Källa: Läkemedelsregistret, Socialstyrelsen.

Mer information

Du hittar fler tabeller, diagram och annan information här (välj Tillhörande dokument och bilagor): Statistik om läkemedel – Socialstyrelsen.

För dig som vill göra egna sökningar i statistikdatabasen:
www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/statistik/statistikdatabasen

Kontakt:

Arzu Arat (statistikfrågor)

Telefon: 075-247 30 00

E-post: arzu.arat@socialstyrelsen.se

Petter Otterdal (statistikfrågor)

Telefon: 075-247 30 00

E-post: petter.otterdal@socialstyrelsen.se

Eva Nyman (läkemedelsfrågor)

Telefon: 075-247 30 00

E-post: eva.nyman@socialstyrelsen.se